

Základní smlouva mezi Bosnou a Hercegovinou a Svatým stolicem

Svatý stolec

a

Bosna a Hercegovina,

přejíce si založit právní rámec vztahů mezi katolickou církví a Bosnou a Hercegovinou,

poukazující ze strany Bosny a Hercegoviny na ústavní principy, na nichž byla ustavena, a ze strany Svatého stolce na dokumenty Druhého vatikánského koncilu a na normy kanonického práva,

vědomy si po staletí trvající přítomnosti katolické církve v Bosně a Hercegovině a její nynější role v oblasti sociální, kulturní a vzdělávací,

respektující mezinárodně uznávané principy týkající se rozlišení mezi náboženstvím a státem a svobody vyznání

stanovily vzájemnou smlouvou toto:

Článek 1

Bosna a Hercegovina a Svatý stolec potvrzují, že stát a katolická církev jsou každý ve vlastní oblasti zájmů nezávislí a autonomní, a zavazují se k plnému respektování tohoto principu ve vzájemných vztazích a k vzájemné spolupráci směřující k celkovému rozvoji člověka, jak duchovnímu tak materiálnímu, jakož i k prosazování obecného blaha.

Článek 2

(1) Bosna a Hercegovina uznává katolickou církev jako korporaci veřejného práva.

(2) Bosna a Hercegovina rovněž uznává jako korporace veřejného práva veškeré církevní instituce, které mají takovou právní subjektivitu podle norem kanonického práva.

(3) Kompetentní církevní autorita může zřídit, změnit, zrušit nebo uznat církevní právnické osoby podle norem kanonického práva. Současně to oznámí kompetentnímu orgánu státní správy za účelem provedení evidence podle státních norem.

Článek 3

Bosna a Hercegovina zaručuje katolické církvi a jejím právnickým a fyzickým osobám svobodu komunikace a udržování styků se Svatým stolicem, s biskupskými konferencemi jiných států a též s jednotlivými partikulárními církvemi, institucemi a osobami jak vnitrostátními, tak zahraničními.

Článek 4

Respektujíc právo na svobodu vyznání, Bosna a Hercegovina uznává jeho svobodné praktikování katolickou církví a jejími složkami kteréhokoliv obřadu plněním jejího apoštolské poslání, zejména ohledně bohoslužby, dozoru, vyučování a aktivit sdružení uvedených v článku 13.

Článek 5

Příslušná církevní autorita má výlučné právo svobodně upravovat své církevní uspořádání, zřizovat, měnit a rušit církevní provincie, arcidiecéze, diecéze, apoštolské administratury, územní prelatury, územní opatství, osobní prelatury, farnosti, instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života jakož i ostatní církevní právnické osoby.

Článek 6

(1) Katolické církvi přísluší veškeré církevní jmenování a udělování církevních úřadů v souladu s normami kanonického práva.

(2) Jmenování, přeložení a odvolávání biskupů je ve výlučné pravomoci Svatého stolce.

Článek 7

(1) Bosna a Hercegovina zaručuje katolické církvi svobodu konání bohoslužeb.

(2) Bosna a Hercegovina zaručuje nedotknutelnost posvátných míst: kostelů, kaplí a k nim náležejících budov.

(3) Tato místa mohou být určena k jiným účelům pouze ze závažných důvodů a s výslovným souhlasem církevní autority.

(4) Kompetentní úřady Bosny a Hercegoviny nesmí na výše uvedených místech přijmout bezpečnostní opatření bez předchozího souhlasu příslušné církevní správy, ledaže by takové opatření bylo naléhavě nutné k záchraně života nebo zdraví nebo předmětů zvláštní umělecké nebo historické hodnoty.

(5) V případech, kdy se veřejné bohoslužby budou konat na jiných místech, než jsou uvedena v odstavci 2 (jako například procesí, poutě nebo jiné aktivity), budou o tom církevní autority informovat příslušné úřady Bosny a Hercegoviny, které jsou povinny zaručit veřejný pořádek a bezpečnost.

Článek 8

(1) V případě trestního stíhání za údajné trestné činy duchovního, řeholníků a řeholnic soudní orgány Bosny a Hercegoviny předem informují kompetentní církevní autority.

(2) Zaručuje se v každém případě nedotknutelnost zpovědního tajemství.

Článek 9

(1) Neděle a následující svátky budou zařazeny mezi dny pracovního klidu pro katolíky v celé zemi, a to podle zákonů Bosny a Hercegoviny:

- a) 6. leden, Zjevení Páně, Tři králové;
- b) Boží tělo;
- c) 15. srpen, Nanebevzetí Panny Marie;
- d) 1. listopad, Všech svatých;
- e) 25. prosinec, Narození Páně.

(2) V případě, že to bude nezbytné, dohodnou se smluvní strany na změně svátků.

Článek 10

(1) Církevní právnické osoby mohou nabývat, držet, užívat nebo zcizovat movitý a nemovitý majetek a mohou také nabývat a zcizovat církevní majetek podle norem kanonického práva a právních předpisů Bosny a Hercegoviny.

(2) Právnické osoby uvedené v odstavci 1 mohou zakládat nadace. Jejich činnost se ohledně civilních účinků řídí právními normami Bosny a Hercegoviny.

(3) Bosna a Hercegovina navrátí katolické církvi během deseti let od nabytí účinnosti této smlouvy veškerý nemovitý majetek, který jí byl znárodněn nebo zabrán bez odpovídající náhrady. Za majetek, který nemůže být navrácen, poskytne Bosna a Hercegovina spravedlivou náhradu, na které se dohodnou úřady s těmi, kteří mají na majetek oprávněný nárok.

Článek 11

(1) Katolická církev má právo stavět kostely a církevní budovy a rozšiřovat či upravovat již existující kostely a budovy, a to podle platných zákonů Bosny a Hercegoviny.

(2) Diecézní biskup v souladu s normami kanonického práva rozhodne, kdy je třeba postavit církevní budovy na území jeho diecéze, a navrhne, kde mají být umístěny; kompetentní úřady Bosny a Hercegoviny to odsouhlasí, pokud proti tomu nebudou objektivní důvody.

(3) Kompetentní úřady nebudou přihlížet k žádostem o stavbu katolických církevních budov podaných bez písemného souhlasu diecézního biskupa.

Článek 12

(1) Katolické církvi se zaručuje právo vlastnit, tisknout, vydávat a distribuovat knihy, noviny, časopisy a audiovizuální materiály, rovněž se jí zaručují všechny další činnosti spojené s jejím posláním.

(2) Katolická církev má právo zakládat a provozovat svým vlastním jménem rozhlasové a televizní stanice, v souladu se zákony Bosny a Hercegoviny.

(3) Katolická církev má rovněž přístup do veřejných sdělovacích prostředků (noviny, rozhlas, televize, internet).

Článek 13

(1) Bosna a Hercegovina přiznává katolickým věřícím právo podle kanonických norem zakládat sdružení pro církevní účely. Co se týče občanských účinků jejich činnosti, taková sdružení budou řízena v souladu s právními normami Bosny a Hercegoviny.

(2) Bosna a Hercegovina zaručuje katolíkům a jejich sdružením a institucím úplnou svobodu jednání a veřejné činnosti, a to slovem i písmem.

Článek 14

(1) Katolická církev má právo zakládat vzdělávací zařízení všech stupňů a spravovat je podle svých vlastních norem se zřetelem k právním předpisům Bosny a Hercegoviny.

(2) Bosna a Hercegovina poskytne takovým zařízením stejná práva, jaká jsou zaručena státním zařízením, včetně finanční podpory a uznání akademických hodností i jakýchkoli získaných univerzitních kvalifikací.

(3) Bosna a Hercegovina zaručuje žákům a studentům vzdělávacích zařízení (odstavec 1 tohoto článku) stejná práva jako žákům a studentům státních vzdělávacích zařízení odpovídajícího stupně. Stejná norma platí také pro pedagogický i nepedagogický personál takových zařízení.

Článek 15

(1) Bosna a Hercegovina uznává a zaručuje Katolické církvi právo na duchovní péči o katolické věřící, kteří jsou členy ozbrojených sil a sil veřejného pořádku a kteří jsou umístěni ve věznicích, v nemocnicích, v sirotčincích a v jakýchkoli institutech lékařské a sociální pomoci, jak veřejných, tak soukromých.

(2) Duchovní činnost v ozbrojených silách a v silách veřejného pořádku a ve veřejných zařízeních uvedených v odstavci 1 tohoto článku se bude řídit příslušnými dohodami mezi kompetentními církevními autoritami a Bosnou a Hercegovinou.

Článek 16

(1) Bosna a Hercegovina uznává s ohledem na zásadu náboženské svobody základní právo rodičů postarat se o náboženské vzdělání svých dětí a zaručuje v rámci akademického programu a v souladu s přáním rodičů nebo opatrovníků vyučování katolického náboženství ve všech veřejných školách základních, středních a vyšších a v předškolních zařízeních jako volitelný předmět pro ty, kteří si ho vybrali, za stejných podmínek jako jiné volitelné předměty.

(2) Ve spolupráci s oprávněnými církevními autoritami poskytnou vzdělávací instituce rodičům a dospělým studentům možnost si svobodně zvolit takové vyučování při zápisu na akademický rok tak, že jejich rozhodnutí jim nezpůsobí žádnou formu akademické diskriminace.

(3) Vyučování katolického náboženství bude zajišťováno vhodnými učiteli s kanonickým pověřením uděleným místním diecézním biskupem a s kvalifikacemi požadovanými platnými zákony Bosny a Hercegoviny pro jednotlivý stupeň školy, s ohledem na všechna s tím spojená práva a povinnosti. V případě odvolání kanonického pověření ze strany diecézního biskupa nebude moci učitel ve vyučování katolického náboženství pokračovat.

(4) Učitelé náboženství jsou plnohodnotnými členy učitelského sboru vzdělávacích zařízení uvedených v odstavci 1 tohoto článku.

(5) Vyučovací programy a osnovy katolického náboženství, stejně jako učebnice a didaktický materiál, musí být připraveny a schváleny Biskupskou konferencí Bosny a Hercegoviny. Způsob, jak bude probíhat vyučování katolického náboženství, bude předmětem zvláštní dohody mezi kompetentními úřady Bosny a Hercegoviny a Biskupskou konferencí.

Článek 17

(1) Katolická církev může svobodně organizovat zařízení určená k poskytování charitativní činnosti a sociální pomoci v souladu s příslušnými státními normami.

(2) Církevní zařízení pro účely charitativní pomoci nebo taková zařízení závislá na církvi jsou řízena v souladu se svými vlastními zákony a požívají stejných práv a privilegií a stejného zacházení jako státní zařízení založená pro stejný účel.

(3) Katolická církev a Bosna a Hercegovina uzavře dohodu o vzájemné spolupráci mezi vlastními příslušnými zařízeními pro charitativní pomoc.

(4) Co se týče občanskoprávních účinků, zařízení uvedená v odstavci 1 tohoto článku budou řízena podle právních norem Bosny a Hercegoviny.

Článek 18

(1) Bosna a Hercegovina a Svatý stolec odstraní po společné dohodě diplomatickými prostředky jakékoli pochybnosti nebo obtíže, které mohou vzniknout při výkladu a aplikaci ustanovení této smlouvy.

(2) Záležitosti společného zájmu, které vyžadují nové nebo dodatečné řešení, budou adresovány smíšené komisi založené pro tento případ, složené ze zástupců obou stran; ta předloží své návrhy ke schválení příslušným autoritám.

Článek 19

(1) Současná smlouva, vyhotovená v anglickém jazyce, bude podepsána dvojmo, bude schválena podle řádných procedurálních norem smluvních stran a nabude platnosti v okamžiku výměny ratifikačních listin.

(2) Bude-li jedna ze smluvních stran mít za to, že se okolnosti, za kterých vznikla současná smlouva, podstatně změnila takovým způsobem, že vyžadují změnu smlouvy, budou zahájena příslušná jednání.

Podepsáno v Sarajevu dne 19. dubna 2006

Za Svatý stolec
Alessandro D'Errico

Za Bosnu a Hercegovinu
Ivo Miro Jović

Dodatkový protokol

Svatý stolec a Bosna a Hercegovina, přejíce si vyvarovat se všech obtíží při výkladu Základní smlouvy podepsané 19. dubna 2006 v Sarajevu a s úsilím zajistit správnou aplikaci článku 10 odst. 3 této Základní smlouvy, prohlašují:

1. Restituce nemovitého nebo znárodněného majetku zabaveného bez přiměřené náhrady, včetně termínu jeho navrácení, bude provedena v souladu s právem, které bude upravovat záležitost odškodnění v Bosně a Hercegovině.

2. K určení nemovitého majetku, který má být odevzdán do církevního vlastnictví nebo přiměřeně odškodněn, bude ustavena smíšená komise složená ze zástupců těchto dvou stran.

3. V souladu s článkem 18 Základní smlouvy budou záležitosti, které vyžadují nové nebo dodatečné řešení, adresovány po společné dohodě smíšené komisi, která předloží své návrhy ke schválení příslušným úřadům.

Tento dodatkový protokol tvoří nedílnou součást Základní smlouvy mezi Svatým stolicem a Bosnou a Hercegovinou a bude schválen společně s touto smlouvou.

Současný protokol, pořizovaný v anglickém jazyce, bude podepsán dvojmo a nabude platnosti společně se Základní smlouvou mezi Svatým stolicem a Bosnou a Hercegovinou.

Podepsáno v Sarajevu dne 29. září 2006.

Za Svatý stolec
Alessandro D'Errico

Za Bosnu a Hercegovinu
Ivo Miro Jović

(Doplněno dle Věstníku Tiskového střediska Apoštolského stolce, není uvedeno spolu s textem smlouvy: Ratifikační listiny základní smlouvy uzavřené mezi Svatým stolicem a Bosnou a Hercegovinou byly vzájemně předány a přijaty ve Vatikánu dne 25. října 2007. Téhož dne téhož měsíce října tedy smlouva vstoupila v platnost podle ustanovení článku 19 téže smlouvy.)